

Előfizetési árak:
 egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
Egyes szám ára 8 kr.
 hirdetések mérsékelt árák szerint

**A lap megjelenik minden va-
 sárnap**
 Felelős szerkesztő:
FUCHS ANTAL

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Arpád-ut 20.
 hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 mények és előfizetési penzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA

Előfizetés iránti felhívás.

Immar egy esztendeje, hogy a »Közérdek«
 első száma a sajtót elhagyta és ezimennek
 megtelelően teljesítette a közsegi és kultúra-
 lis ügyek, nemkülönben a társadalmi terén
 missióját. Hogy ez mennyiben sikerült, azt a
 nagy közönség ítéletére bizzuk.

Programmunk és célunk ugyanaz, amit
 lapunk első számában közöltünk, abból nincs
 sem elvenni sem hozzáadni valónk s ez az,
 hogy a két község úgy társadalmilag mint
 anyagilag fejlődjen, hogy a közérdek kívá-
 nalmi kielégítést nyerjenek.

Ezen ügynek tollunkkal továbbra is szol-
 gálatába állunk s rajta leszünk, hogy a köz-
 ség lakosainak ezen kétségen kívül jogos és
 méltányos kívánalmi teljesedjenek.

Ezen célt tüzte ki lapunk, ebben az
 irányban ohajt működni és mint Ujpest-Rá-
 kospalota község és polgárainak szószólója a
 polgárok érdekeit megvédeni.

Ezért lapunk sohasem fog személyes
 ügyekbe avatkozni, személyes érdekeknek a
 szolgálatába állni, hanem mindig a közér-
 deket tartva szem előtt, egyedül célját és
 hivatását fogja teljesíteni: *rendezni és javi-
 tani a két község ügyeit, érvényt szerezni a pol-
 gárok jogainak.*

Lapunk mindenkinek nyitva áll, minden-
 kitől szívesen közlünk felszólalásokat, mert
 azzal a polgárok érdekeit veljük előmozdítani,
 de megkivánjuk azt, hogy a felszólalás lapunk
 igényeinek megfelelően, t. i. tisztességes han-

gon, a sajtó komolyságához mérten, tárgyil-
 agos szellemben legyen megírva és ne cseloz-
 zon személyes ügyekre. Ez a mi programunk
 továbbra is.

Vegre pedig felemlítjük meg, hogy lapunk
 előfizetési ára:

egy évre ... .. 4 ft.,
fél évre ... .. 2 ft.,
három hónapra ... .. 1 ft.,

mely összeg a lap kiadóhivatalába *Ka-
 czander és Fuchs* könyvnyomdájába, *Uj-
 pest, főut 20. szám* küldendő.

A t. közönség szíves támogatását kérve
 maradtunk:

Ujpesten, 1897 február hó 7.

Kiváló tisztelettel:

a „Közérdek” szerkesztősege és kiadóhiv.

Az iszákosság ellen való küz- delem.

Szomorú tény, hogy hazánk a pá-
 linka és egyéb szeszkes italok gyárosai-
 nak s az iszákosoknak a hazája. Külö-
 nösen népünk szegényebb osztályaira
 nézve áll ez. De el van terjedve e rut-
 szokás nemzetünk minden rétegében.
 Meghajolnak az alkohol előtt; egy rész-
 sük, mert abból él, másrésztük, mert
 attól hal meg. Az alkohol viszi a vez-
 zérszerepet az alkotmányos életben,
 főszerepet játszván a nagy jelentőségű
 józan nemzetek fiainak való választási
 jog gyakorlásánál — az alkohol szítja

a tömegek lázadásait, — ott van min-
 denütt, a hol a fékevesztett emberi
 szenvedélyek moeskolják be önmagu-
 kon az isteni eredet bélyegét.

A szeszkes italokban semmi tápláló
 anyag nincs, összes (kezdetbeni) hatá-
 suk az, hogy jótékonyan esökkenthetik
 a zsir felbontását a testben. Ez a kül-
 önben jelentéktelen jó hatás azonban
 csak annál veszedelmesebb zsirlerako-
 dasokat okoz az iszákosoknál. Folyton
 bélhuratot idéz elő, megzavarja minden
 szervét az emberi testnek, tönkreteszi
 az idegrendszert; az érzékszervek, mint
 a látás, hallás megromlanak; a szellemi
 tehetségek meggyengülnek s előttünk
 állanak az idült alkohol-mérgezés szo-
 moru alakjai, kik közt a halandóság
 ijesztőn nagy, kiknek szervezete elvesz-
 tette minden ellentálló képességét a
 betegségekkel szemben. És az *erköcsi
 vesztés*, mit a részegeskedés okoz az-
 által, hogy tönkreteszi a családi bol-
 dogságot, az anyagi jólétet s elősegíti
 a bűnt — kiszámíthatatlan nagy.

És ez erköcsi és testi elfajulás oka
 legnagyobb részben kiváltképen a pálinka-
 ivás.

*A társadalom legkomolyabb és ered-
 ményeiben legnagyobb horderejű feladata
 azon viszásságok elhárításában áll, mik az
 iszákosságot előmozdíthatják; mérsékleti
 egyesületek felállítása, a pálinkának és
 egyéb szeszkes italoknak a theával, kávé-
 val stb. való helyettesítése, a munkások*

A „KÖZÉRDEK” TÁRSZÁJA.

Az unalom — rossz tanács- adó.

— Humoreszk. —

Írta: *Brankócs György*

I.

Az Istenért Béla, megholondultál?
 Miért?
 Azt hallom, meg akarsz nőszülni!
 Hát aki meg nőszül: eszel vesztit?
 Körülbelül, mert oly büntetésnek veti
 magát önkény alá, amelyet meg nem érde-
 mel!

S te beszélsz így, a nő, a boldog, az iri-
 gyelt férj?

Hidd el az a boldogság, melyet egy tuezat
 eszed s egy legió igény kíséretében egy nő
 hoz házadhoz, fel nem ér azzal a szabadság-
 gal, amelyet kiüz házadból, s borzasztóbb az
 agglógeny migrain, köszvény és podagrajánál!

Károly barátom, te méltatlan vagy úgy
 általában a nők, mint különösen a nők iránt.
 Méltatlan? Száz aranyat egy ellen, hogy
 egy év letelte előtt, igazat adsz nekem!

Nem fogadok!

Tudod, mikor eszelte ki a Mindenható a
 hazasságot!

Nem!

Akkor barátom, midőn az ember kezdett
 meg nem fenni a bőreben, midőn keveselte a
 természetadta jogokat, s meg akarta az eget
 ostromolni. Oh nagyon hamis egy porteka a
 hymen rózsalánca! A rozsák mögött nem-
 csak tövis, hanem olomnehezkek is rej-

lenek, amelyek mindannyiszor visszarántanak
 a sárba valahányszor...

Megfeledekezünk a kötelességekről!

A kötelességekről! Első kötelessége az
 embernek saját önállóságáról, függetlenségéről
 és szabadságáról gondoskodni, ezek nél-
 kül nem ur, hanem szolga a saját viskójában
 is az ember, már pedig a hazasság éppen
 ezektől foszt meg.

Sajnálom, edes Károly, de vándorodás
 kárbavész, en a hazasságot el nem itelem,
 mert Gabriellát imádom!

Hát nem imádtam én Mellit! S nálam-
 nál állhatatosabb agyagból vagy te talán
 gyurva?

Te költő vagy — válaszolá Béla — s en
 tudod, csupa próza vagyok. Én úgy veszem
 az embereket, amint a természet gyarából
 kikészültek, s nem várok tőlük többet...

A semminél! — vagott közbe Károly —
 s a semmiért föláldozol mindent, éppen úgy,
 mint a költő. Egy es ugyanazon oltár előtt
 terdel — hidd el — a kezelet és az esz!
 Csakhogy amíg az első a felesápkodó lángot,
 a füstöt bamulja, addig a másik a paraszt
 lesi, s midőn látja, hogy az oltáron csak
 pusztá hamu maradt, melyet egy percz alatt
 elfújt a szél, éppen oly keserű a kiábrándu-
 lása, mint a kezelete, melynek füstje el-
 oszlott.

Nem tudom, mi igaz szavaidban, mi nem,
 azt azonban tudom, hogy Gabriella sohasem
 fogja megengedni az oltárt, amelyen teljes
 szívemből s teljes lelkemből áldozom!

Kivánom, hogy te ingasd meg! Isten veled!
 Isten veled!

II.

Szirák Béla nagy vagyont örökölt atyjá-
 tól; Zrínyi Gabriellát, N. megye legszebb
 leányát, igazán szerette, s így senki sem cso-
 dalkozott azon, hogy boldogságot háborítla-
 nul akarta élvezni, s a fővárostól husz mér-
 földnyire, egy esendes kis falusi jöszágra vitte
 a kis menyecsket.

Az ábrándos szerelmesek hü társa, az
 ezüsfenyű holdvilág sokszor látta őket a fak
 lombjai alatt játszi koboldként tova surranni,
 s a szandai vár romjai nem egyszer hallották,
 midőn a nő meg-megrezzenve az éj titokzatos
 sugás-bugásaitól, a férj kebeléhez simult, Béla
 ajkáról Károly barátjának azt a költeményét
 elszavalni, hogy:

„Ha a lombok összeszólnak,
 S a fűszálon bogár susog,
 Ha böreger száll fölöttünk
 S az erdőben bagoly huhog:
 Kezeleted rémeket űz,
 Látva az éj bus árnyait,
 Felsz a esendőtől, mely körülünk
 Széttérjeszti szárnyait!

Ne félj, ne félj! hisz e esend a
 Természetnek szent imaja,
 Melyet meg nem fertőzött meg
 Az embernek önző szája!
 Ne félj, ne félj! a lomb nyelve,
 Nem gyaláz es te nem ver,
 A bogarnak susogása,
 Rut gyanuba soh'se hever!

Ne félj, ne félj! itt szerethetsz,
 Nem irgy rád az a fűszál,
 Az a bagoly nem itel el,
 S nem sivit rád, ha hibáztál,
 Légy nyugodtan, itt vagyok én,
 Batoritson fel szerelmünk:
 Hisz az Isten is szeretett,
 S ha ő volánk: ki ellentünk?!”

^{os}ztály helyzetének javítása azon eszközök, mikkel a romboló, ártó elfajulás ellen küzdenünk kell.

Nem tulzani akarok itt, eszemben sincs, hogy akár a pálinkának, akár más egyéb szeszes italnak mértékletes élvezése ellen beszéljek. Hisz tagadhatatlan, hogy sok hasznát láthatjuk a mértékletes pálinkaivásnak szokatlan, nagy erőfeszítések alkalmával, mikor emelkedett kedvre, nagy erőkifejtésre van szükség, vagy kedvezőtlen éghajlati viszonyok közt kell erős munkát végeznünk.

Bizonyos az is, hogy szintelenül válnék ez egész élet, ha olykor, kivételes alkalmakkor, a kancsó fenekére nem nézne az ember. A nemes bor gyönyöző habja, a tűz, mi a tokaji csepjeiben lakik lelket kölcsönöz a csüggedőnek, szót a kifáradottnak, új életkedvet a mindenét vesztett embernek, szellemi munkára, emelt gondolkodásra ad, semmivel meg nem fizethető, sokszor egy egész élet irányára elhatározólag ható momentumokat. „Sed, est modus in rebus...”

Mindenre jó oldalak végzetesen ártókká válnak az iszákosra nézve.

„Meg kell szüntetnünk a szegénységet, ki kell irtanunk az italban a vigaszt, feledést kereső nyomort, meg kell operálnunk a társadalom testén burjánzó fekélyes kinövéseket, a proletariátust, a fehér emberek között dívó szegénytelen rabszolgásgát a munkásnak a munkaadóval szemben — ideális, nagy, manapság megannyi kivihetetlen feladatok, de megannyi égető kérdések is.

Tegye meg minden ember, mindenkor a magát és lassanként haladni fogunk a kitűzött cél felé. A zárórák a munkaszünet, a koresmázás törvényhatósági uton való szabályozása mindaz, a mit államilag és rendőrileg tenni lehetett. A többi a társadalom feladata. Szórakozást, könnyű munkát kell nyújtani szegényebb embertársainknak, a

súlyos heti munka szünóráiban és pihenő napjaiban. Befolyásolni kell magánéletüket, a családot. — Bármily nehéz feladat is ez, bármily áldozatot is kíván a vagyonosabb, műveltebb osztályok részéről, — mind nem sok azért, hogy elkerüljük a nyomortól bünteteszítottak mindentönkretevéssel fenyegető mozgalmait. A történelem tanít arra, mily következményekkel jár a „panem et circenses“ követelésnek meg nem adása.

A párisi világkiállítás.

A francia nemzet, az európai államok egyik legelőkelőbb nepe, 1900-ban újabb bizonyosságot akar adni kulturális fejlődéséről és abban az évben egy nagyobb szabású világkiállítást rendez.

Erre a nagy versenyre felhívta az egész világ művelt államait, hogy részt vegyenek e nagy munkában, kiálljanak a versenyre, a mely bizonyára minden államra és azok kulturális fejlődésére nagy jelentőséggel fog bírni.

Hazánkba is eljutott az udvarias meghívó, mely rokonszenves hangon hívja fel a magyar nemzetet a részvételre, okulva a múlton, látva, hogy a magyar nemzet méltó módon tud részt venni ilyen nagyszabású munkában és kulturális nagy fejlődésével díszere tud válni a világkiállításnak.

A kezdő lépés a magyar nemzet és állam részéről meg van tevé es most csak a módokozatokon múlik, hogy a magyar nemzet mily módon és mily arányban akar ezen a kiállításon részt venni.

Annai áll, hogy a magyar nemzet tekintettel a francia nemzetközti jó viszonyra és a magyar nemzetnek a műveltség magaslatához, kulturális képességehez mérten a világkiállításon imponans módon, nagy lelkesültséggel fog részt venni.

A magyar nemzetnek meg kell az alkalmat ragadnia arra, hogy ismét egész teljességben mutassa be ipari, kulturális és közművelődési nagy erejét, be kell bizonyítania újból a külföld előtt, hogy méltó helyet foglal el a művelt nemzetek sorában, hogy dícsősége és hírneve tettekben nyilvánul. E kiállításon való részvétel a magyar nemzetnek tekintélyt fog biztosítani a világ nemzetei között.

A párisi kiállítás lesz tehát hivatva a magyar nemzetet újra egy fokkal feljebb emelni, közelebb ahhoz a színvonalhoz, a melyre az első államok törekednek.

Ez pedig rajtunk áll. A magyar nemzet nagy munkára képes, bátran ki állhat a versenyre, csak lelkesülnie kell érte, mert a magyart a lelkesedés lángja gigászi munkára képesíti, az ad erőt eme nagy munkára is, fokozza az ambíciót s vele a letterőt.

Hajh tud a magyar nemzet lelkesedni, a lelkesedés lángja tartotta meg számára a hazát az első ezer esztendőn keresztül, az tette nagygyá és hatalmassá a nemzetet, miért ne vezerehetné e népet a lelkesedés az új ezer esztendőben, vagy most, a mikor alkalmunk nyílik a világ előtt bemutatni fejlődésünket, kulturális nagyságunkat?

Nagy idő választ meg el ugyan a kiállítástól, elég idő arra, hogy mi e kiállításra a magyar nemzethez méltóan elkészülhessünk, de minden esetre itt az ideje annak, hogy e nagy munkát megkezdjük ám, hogy annál nagyobb és nagyszerűbbet produkálhassunk.

Ezért jó eleve felhívjuk a magyar nemzet és az intéző körök figyelmét arra, hogy idejekorán foglalkozzanak ezen eszmével és hasanak oda, hogy a magyar nemzet a párisi világkiállításon méltó módon mutassa meg kulturális fejlődését és nagyságát.

Erschinger János.

HIREK.

— Személyi hír Kiss Mihály posta- és tárdatiszt Budapestre az V. kerületi postahivatalhoz helyeztetett át.

— Bankett. Kemény Gusztáv nyug. járás főszolgabíró s községünk diszpolgára nyugalmába vonulása alkalmából a vaczi járás községe folyó hó 9-én Vácztól a Curia szállodába bankettet rendez, a melyre való részvételüket Ujpestről is számosan bejelentettek. A bankettel megelőzőleg a járás jegyzői kara tiszteleg az ünnepeituei.

— A törvénybírói hivatal helyisegeinek berület a község előljárósága felmondotta, mert az nem alkalmas helyen fekszik s így azt a község házához közel fogják felállítani, vagy a mi valószínűbb a község házat magát fogják a tavasszal kibővíteni erre a célra.

— Az ipartestületi segélypénztár vezetői folyó hó 8-án mutatkoztak be az új főszolgabíronál Basty István vezetése alatt, a küldöttség a főszolgabíró érdeklődését kerte ki az általuk képviselt humánitárius intézmény a segélypénztár iránt, a küldöttséget a főszolgabíró rokonszenvesen fogadta s megígerte, hogy az intézmény fejlesztése érdekében saját hatáskörében minden tőle telhetőt meg fog tenni.

— Az unalom! — válaszolják a szandai romok az utolsó kérdésre.

És a romoknak igazuk volt!

A mez a legegészségesebb, a legkülönöb, édesség, de nem arra való, hogy egyedüli tápszerünket képezze.

Szirákya Bela is megcsömölyt a nyolcz havi édességtől, s egyszerre azon vette magát észre, hogy unatkozik.

Mit csináljon?

A gyöngéd ferj az ifju nőnek csak nem mondhatja a szemébe: »Lelkem én unom magamat a körödben!»

Semmi esetre sem!

Ott a stratégia, a taktika! Nagyszerű tudományok ezek! Ezeknek köszöni a legtöbb tábornok a rangját, hírnevét, dícsőséget, bárót, grófi méltóságát! Miért ne folyamodna tehát Bela a hadieselhez!

Egy havas, zuzmarás reggelen egy igen fontos levelet kapott Bela bécsi ügyvédjétől, aki bizonyos üzleti ügy halaszthatatlan elintézése végett az osztrák fővárosba hívja őt.

Kedvesem — szöla Bela oly keserű arczal, aminőt meg a világ nem látott, — ime olvasd, nekem rögtön Bécsbe kell utaznom, nagy összegek állanak koczkán, egy-két hét múlva azonban ismét öllelek.

A kis menyecske szeméiből két ragyogó könnyű csordult ki a kávéscsészébe, de hát az ügyvéd nagy ur, s a pénzt — meg Rothschild sem hagyja veszni. Bela befogatott, s a legközelebbi vasuti állomáshoz hajtattott, a honnan nem Bécsbe, hanem Budapestre utazott.

Gabriella már negyed napra csakugyan egy bécsi postajegygyel ellátott levelet kapott Bélától, amelyből nagy szomorúságra meg-

értette, hogy a kérdéses ügy bonyolultságánál fogva ferjenek meg legalább két héttel meg kell földania bécsi tartózkodását!

Egy fiatal asszonynak egy hónapig, teli időben, négy fal között lenni: ez szörnyűség, ez több a vertanuságnál!

Gabriellát Bela levele egészen leverte, de elvegre is, — miután a könnyforrása éppen úgy kiapadt, mint minden más forrás — elhatározta, hogy az unalmas falusi esendőt, s a meg unalmasabb egyedüllétet itt hagyja, s a fővárosba utazik, ahol egy igen kedves ifjúkori barátjánál legalább nyolcz napot el fog tölteni.

Elhatározását csakhamar tett követte, s e regényes kis falusi lak csakhamar egyedül unatkozott.

III.

Voltál már álarozos bálon? kérdé Ormódy Lujza Szirákynét.

Nem mez, lelkem, Nagyszerű lehet!

A mai különösen az lesz! A »Lapatolok« rendezik, s a főváros előkelősége egy szálíg ott találkozik. Nem kísérsz el?

Mit gondolsz — ferjem nélkül?

Hisz én is anélkül megyek. Felöltözünk szépen, álczat teszünk, elváltoztatjuk a hangunkat, s nem ismer meg senki.

Igazán?

Te kis bohó, persze, hogy igazán! Meglásd, kitűnően fogunk mulatni. Meglessük az öregemet, hogy udvarol a maszkáknak!

Es megteszi? kérdi Gabriella naivul.

Meg bizony! Viszonzásul mi is udvarolatunk magunknak. Igaz, egy leveled érkezett Szirákryról, de a bécsi postabélyeg is rajta van. Ferjemtől! — kiáltá az ifju nő, és mohón

tepte fel a boritekot.

Istenem, — sóhajta Gabriella, a level elolvasta után.

Nos, mi baj? — kérdé Lujza.

Az én levelemre, melyben tudattam vele, hogy hozzád menekültem az unalom elől s amelyben utólagos jóváhagyását kertem, nem is válaszol. Bizonyosan haragszik, de hát Istenem, rettenetesen unatkozom azon a falun egyedül!

Lehet, hogy eltévedt a leveled, — vigasztalá Lujza — lehet, hogy keresztződtek: lehet... egy szóval ez nem ok arra, hogy busulj! Lásunk hozzá a toiletté rendezéshez, szaporán!

És ugy lón!

Nehány ora múlva a két nő ott sétált a vidadó fényesen kivilágított termeiben, s Gabriella sugar alakja, gyönyörű öltöze, valóban fenséges fellepése, egy egész raj férfit vonzott maga után. Boldog volt, aki közelebe juthatott, s csengő hangját, — melyet ismeretlen lévén, nem tartott szükségesnek megváltoztatni — talpraesett válaszait élvezhette.

Mit keresel te itt? kérdé egyszerre egy maszk mellől, felugorva s Gabriella karjait megragadva, — valaki.

Gabriella összereszt az ismert hang hallatára, s kevésbé mult, hogy a nyakába nem borult, annak a »valakinek«, de egyszerre valami irtózatossá hidegség futott át tagjain, érezte, hogy most az álca alatt halálsápadtság ül az arczára, majd összeszedte magát, s ferje bécsi üzleti dolgaival egy percz alatt tisztában lévén, meglepő nyugodtsággal viszonzá:

Kellemes hírt hallottunk megbízható forrásból, nevezetesen azt, hogy az előjáróság lázas tevékenységgel dolgozik a folyó évben eszközleendő ut- és járdaépítési munkálatok tervezetén s azt a legközelebbi képviselőtestületi gyűlésen érdemleges elbírálás alá terjeszti. A tervezet a számszerű adatokra is kiterjed. Most már csak azon kell lenni, hogy ez a tervezet ki is vitessék, mert a község utcajai csakugyan járhatlanok s különösen átjárók készítése feltétlenül szükséges. Talán jó volna a tervezetbe ilyen átjárók készítésének költségeiről is gondoskodni.

— **Névtelenek.** Vannak »névtelen hősök«, de vannak »névtelen utcák« is. »Névtelen hősök« — ugyan Ujpesten nincsenek, de annál több a »névtelen utcák« száma. Ezt körülbelül értjük. A községi előjáróság hihetőleg úgy gondolkozik, és nagyon jól gondolkozik, hogy a keletkezett új utcákat amúgy is el fogja nyelni előbb-utóbb a sártenger. Ha elnyeli, elnyelte, egy névtelen utcát nyelt el, nem szégyen; de ha egy hős névre keresztelt utcát nyelne el, restelni való dolog lenne. Restelkedni pedig legalább is nem kellemes dolog. És mert a községi előjáróság restelkedni nem akar és mert tudja, hogy a keletkezett névtelen utcákat, még talán az elkeresztelték nagy részét is el fogja nyelni a sártenger, ez okból egyetlen új utcának sem ad nevet.

— **Házszámozás.** Ellenben elhatározta a községi előjáróság, hogy a névtelen utcákban épült házakat megszámoztatja. Ezt se tette volna, ha a helybeli póstaőrök erre nem kéri fel. A póstaőröknek ugyanis ilyen című leveleket kellett kézbesíteni: Névtelen urnak, Ujpesten, névtelen-utca, számtalan szám, számküli ajtó. A névtelen utcát csak megtalálja valahogy, de a névtelen urra csak úgy akad rá, ha névtelen utca házainak számait tudja. Ezért, csupán ezért, látja el az előjáróság a névtelen utcák házait számokkal.

— **Dalmady Győző ünnepzése.** Pestvármegye árvaszékének érdemes elnöke, Dalmady Győző, a jeles író most tölti be megyei szolgálatának 25-ik évét. A megye tisztviselői ez alkalomból az elnök arcképet lefestették s azt e hónap 6-án, szombaton leplezték le, a mikor is az ünnepeltnek ezüstkoszorút nyújtottak át.

— **Delutáni előadás a nemzeti színházban.** Jövő vasárnap február hó 14-én Ujházy Ede az országos m. kir. színművészeti akadémiai drámai tanfolyam tanára, delután fél 3 órakor a harmadeves növendékeivel Csiky Gergelynek »Czifra nyomorúsága« című színművet

adja a nemzeti színházban fel helyárrakkal, ez alkalommal Lőrinczy Erzsike az egyik főszerepben vizsgázik s »Eszter« szerepet adja; mint halljuk ezen előadásra igen sokan készülnek Ujpestről is megnézni a leendő színművésznőt.

— **A „Társadalmi Lapok“ 4-ik száma** megjelent a következő tartalommal: »Munkás-kaszáló Ujpesten«, írta Ugro Gyula. »Anyai szeretet«, költemény Nádasy Gusztávtól. »Az uppesti taksás ingatlanok keletkezési története« Dr. Kis Sándortól. »Ha meghalok...« költemény Taksonyi Józseftől. »Beszéljünk másról.« Tárca Kárpáti Jánostól. »Illuzió« költemény Levay Gyulától. »Dalos Pista.« Rajz Zólyomy Sándortól. »A liba pasztorleány« Regény Nádasy Gusztáv fordításában. Egyesület, községi élet, hírek, sport, különféle, Sakk. Talány. Szerkesztői üzenetek.

— **Az uppesti tornaegyesület** évi rendes közgyűlését ez évi január 21-én tartotta meg. Az egyesület tiszteletbeli elnökei: Goll János fővárosi tanár és dr. Steinhart Bódog helybeli ügyvéd. A tisztújításnál Schmidt Richard községi képviselőtestületi tag egyhangulag újra elnökké választott meg. Megválasztottak továbbá: alelnökké Horváth Gyula, ügyész dr. Führer Simon helybeli ügyvéd, pénztárnokká Sztrnák János, ellenőrré és szer-tárnokká Porzolt Lajos tiszteletbeli művezető, választmányi tagokká: Csepesányi Béla, Freund Vilmos, Groner Jenő, Grünbaum Ede, Hazafy Geza, Kanovits Zoltán, Lichtmann Victor, Löwy Ferencz, Strauss Lipót, Szerenyi Kázmér, Thull Richard, Valastyán János, Vuskits József, Wágner Samu, Warmb Elemer, Zsoldos János, számvizsgálókká: Immerblum Gyula, Schraeder Sándor, Nasser Manó; választmányi pottagokká: Elsner Konrad, Frey Gusztáv, Keller Imre, Szell Manó és Schwartz Lipót; titkárra Wallenfels Károly. Egyben megemlézték, hogy az egyesület f. hó 27-én a polgári kör helyiségeiben ball rendez.

— **Közgyűlés.** Az uppesti ált. önség. egyesület ma vasárnap delután 3 órakor tartja meg VI. évi rendes közgyűlését, (Arpad-ut 17. sz. fakarepintár épület) a miről a tagok lapunk utján is értesítetnek.

— **Az uppesti Casinó** ma február hó 7-én d. n. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, a melyen a lemondott tisztviselői kar helyébe újat fognak választani.

— **Az Ujpesti kereskedők és szatócok** együlete jan. hó 31-én tartotta rendes évi közgyűlését. Grünbaum Lajos üdvözlőlvén a szep számban megjelent tagokat az ülést megnyitotta. Ezután titkár jelentést tett a múlt év

működéséről, a mely igen kedvező eredményt tüntetett fel, a mennyiben a tagok száma 20-al szaporodott, a bevételek pedig 30—40%-al emelkedtek. Az egyesület jelenleg 140 tagot számlál. Elhatározottat egy segélyegyletnek az alapítása 20 filleres befizetéssel. Az évi jelentés tudomásul vétele és Kriszt Ferencz volt kereskedőnek és jelenleg titkárnak az egyesület dísztagjává történt megválasztása után következett a tisztújítás. Megválasztottak: Elnökek: Grünbaum Lajos, I. alelnökek: Radies Dávid, II. alelnökek: Goldberger Ezekiel, házagnak Veszprémi József, pénztárnoknak: Wachsler Adolf, titkárnak: Kriszt Ferencz. Választottak még 20 rendes és 6 választmányi pottagot. — Az ülés az újonnan megválasztott tisztviselők elttetésével véget ért.

— **Képviselőválasztási utóhang.** A megválasztott gödöllői országgyűlési képviselő mandátum igazolása alkalmából a képviselő választók terhére megállapított 682 frt 15 krnyi védői költséget dr. Darvai Fülöp ügyvéd és Zsoldos János főjegyző, mint a választás védelmével megbízottak, a magyar hírlap írói nyugdíjaiapnak ajánlották fel.

— **Az „Ujpesti Dalkör“** f. évi márczius 2-án (hushagyó kedden) a »Polgári kör« helyiségeiben minden komolyságuk sutba vetésével oly jelmezes bolondestélyt rendez, a melyen még a legelzárkozottabb egyének is erre az estére megbolondulnak. Felvonulnak az összes díszbolondok, füttyölni és bömbölni fog a világhiretlen chinai daltársulat, bemutatja magát az 1½ éves 260 cmtr. magas csodagyermek a mamájával együtt, a ki felakkora mint a fia, a dalkör minden egyes tagja solot is fog enekelni s ezzel a sokat mondó kiáltással »hipp-lá-hopp!« az e cselra egy Ohio államból megért hazánkfia által készített sülyesztőn egyenkint eltűnnek, hogy aztán a menyezeten egy Csincsinátiból ide velődött ezermester által műértőleg vágott nyílason felülről mintegy az Olympusról leghajón a terembe ereszkedjenek, stb. stb. Barnáknak személyjegy 80 kr, szökeknak 75 kr, és 5 kr. a festékért, a ki se szöke, se barna az duplán fizet, ha akar, ha nem akar, lehúzzák róla a kölesönvett nadrágot. Villamoson is lehet oda jutni, mert a villamosnak e napon nem szabad senkit elgazolni, de elázniok a kocsivezetőknek szabad — sőt ildomos. Jegyek kaphatók a dalkör helyiségeiben (Keil-kávéház) és a dalkör tagjainál.

— **Kivégzes.** Harom halálra ítéltet végezték ki tegnap — Ujpesten. Az ítéltet meg-előzőleg nyilatkozatot adtak ki, melyben stóikus nyugalommal adtak tudtára mindazoknak, a kiket illet, hogy bár a múlt évben dult vesztől jó egészségben sikerült menekülniök, mégis e hó 6-án földi pályájukat az egyhangulag hozott jogerős ítélet alapján befejezik. Az egyhangu ítéletet Podrúszek vasut-utcai vendéglős hozta, mely egyik uppesti hoheráltal valóban vegre is hajtatott. — A kivégzetteknek bűnök az volt, hogy sok kukoriczat ettek és nagyon meghíztek. A kivégzés után este összeült a gyászoló közönség a vendéglő termében s késő éjfélig siratta az izletes etelek, italok és cigányzene mellett a mulandóságot.

— **Munkasóait** rendeztek a Jutegyar tűzoltói és munkásai múlt hó 30-án a »Colosseum« összes feldíszített helyiségében, mely ugy anyagilag mint erkölcsileg fenyesen sikerült. A bálibizottság élen mint elnök Neubrand János gyári hivatalnok állott, kinek vezetése mellett a bizottság a legnagyobb buzgóságot fejtette ki a mulatság sikere érdekében. A zenét az első számú honvedzenekar szolgáltatta és húzta a szebbnélsebb talpalá valokat kivilágos kivirradttig. Az első négyest s mintegy 80 pár tánczolta. A mulatság, a mely feszletlenül és a legnagyobb kitartással folyt csak a reggeli órákban ért véget. Ott voltak asszonyok: Neubrand Jánosné, Dunajtsik Istvánné, Müller Oszkárné, Frömmel Józsefné, Horvát Jánosné, Kopp Józsefné, Op-latek Jánosné, Neurath Nándorné, Urbánovics Józsefné, Weisz Józsefné, Jakab Pálné, Klein Károlyné, Szőnyi Sándorné, Zarka Jánosné, Jakab Gyuláné, Szalay Károlyné, stb. Leányok: Lancseris Gizuska, Lucati nív., Cservenka Margit, Weiss Eszter, Szalay nív. Magyar Mariska, Schelhorn Róza, Prösztl Ilona, Nagy Erzsike, Oláh Mariska, Tudrák Boriska, Csik Anna, Tomacsek Teréz, Steiner Irma, Walcz Roza, Horváth Anna,

Mit akar uram? Nines szerenemem önt ismerem!

Uram, — szóla a kiserő férfiak közül egykettő — kellő tisztelet az álcza iránt! E hölgy megsértést mi el nem tűrjük!

Az ördögbe is, — kiáltá neki dühödve s a kijáras felé igyekvő nők után rohanva Béla, mert ő volt, — hiszen nőm!

Uraim — válaszolá a férfiak felé fordulva Gabriella — ez az ur hazudik!

Hallatlan! Infámia! — kilták a körülállók.

Hazudom! — tajtékzott dühében Béla, s megfélekedve önmagáról, nejeről, a helyeről, s a társaságról, egy pillanat alatt letépte az álczat neje arcjáról. Nos, mered-e még most is azt állítani, — sziszegte, — hogy hazudom!

Gabriella nem válaszolt semmit, de szeméi villámokat szórtak.

Gyönyörű nő!

Paraszt férj!

Megsértette az álcza jogát!

Ki kell vezetetni!

Hol a rendőr-tisztviselő?

Hangzott össze-vissza a körülállók ajkairól.

Egy szóval valóságos botrány fejlődött ki, s a rendőr-tisztviselő csakugyan beleavatkozott a dologba.

Védjen meg uram, — szóla Gabriella a rendőr-tisztviselőhöz; mert ez idegen eljárását valóban nem értem. Az én férjem ez idő szerint Bécsben van, ime győződjek meg, itt van szerencsémre levele, melyet ma kaptam tőle!

A rendőr-tisztviselő megnézte a levelet, azután összeránczolta homlokát, s szigoruhangon kérdezte Belától:

Ki ön?

Én Sziraky Béla vagyok, e nő férje, a teremben száz ember is ismer!

Azt mindenki mondhatja! — válaszolá a rendőr-tisztviselő. Nagyon sajnálom, de kénytelen vagyok önt, míg nem igazolja magát, letartóztatni. A törvény nevében kövessen!...

Csak be vele a dutyiba!

Ki tudja — milyen ipartovag!

Szedelgő! hangzott minden oldalról.

Béla örültként hadonazott, de miután a körülállók között egyetlen ismerőst sem látott, s így kilelet egyáltalán igazolni nem volt képes, kénytelen volt a rendőr-tisztviselőt a központba követni, s az időt reggelig — amíg ismerősei kezeskedtek érte — a rendőri szobában eltölteni.

Gabriella haladéktalanul haza utazott a kis faluba, a hová csakhamar Béla is követte, ahol azonban a szerelem rózsás tavasza: jégvirágos télé változott.

Sohase hittem volna! sóhajtá — a meleg szobában is dideregve — Béla, hogy Károly barátomnak ilyen hamar igazat fogok adni. Atkozott az a perc, a melyben a szív az esz fölé kerekedik!

Atkozott az is! — sóhajtá, ugyanabban a pillanatban a kastéyi másik vegen — Gabriella — aki észre hallgat akkor a midőn a szívre kellene halgatnia!

Tagadhatatlan, hogy a házasságba is a »közép-ut« az arany-ut!

Béla és Gabriella letértek róla, az unalom tanácsára halgattak és — — elváltak!

Szedlaeck Anna, Urbanovics Mariska, Fontányi Vilma, stb. stb. kisasszonyok.

— **Hirdetmény.** Mindazon vedköteleseket, a kik a vedköteleesség alól bármi okból az 1886—1896. években lettek felmentve, a folyó évi sorozáshoz felhívott korosztályok valamelyikebe nem tartoznak s a hadmentességi díj fizetése alól az 1880. évi XXVII. t.-cz. 3. §-a szerint felmentve nincsenek, hogy az 1897. évi hadmentességi-díjak kivételése czeljából a mondott törvény 13. §-nak rendelkezéséhez képest a) polgári állásukat, b) azon sorozó s járás, illetőleg azon község nevet, melyben a hadi-, (hadi-tengerészeti) vagy honvédségbeli szolgálat alól felmentettek, c) azon évet, melytől fogva a felmentés számítható és d) a reájuk mult 1896. évben kivett egyenes állami adók összegét feltüntető bejelentéseiket Ujpest község adóosztályánál, hol a szükséges űrlapok ingyen szolgáltatnak ki a delelőtti hivatalos órák alatt legkésőbb 1897. évi február hó 15-ig saját érdekükben annál is inkább benyujtsák, mert azok, a kik a kérdéses bejelentést a kitűzött hatánapig be nem mutatják, a már idezett törvény 20. §-a alapján a kivett hadmentességi-díj háromszoros egész hatszoros összegének megfelelő pénzbírságban, behajthatlanság esetében pedig megfelelő elzárásban fognak elmarasztaltatni.

— **Azok a villamos-vasutak.** Ugylátszik a villamosvasutak rendtelenségeiről és a kaulauzok gorombaságairól külön rovatot kell nyitni. A megállóhelyeken nem állnak meg rendesen a kocsik és ha az utas az ellen szól, a legnagyobb gorombaságokat kapja a kaulauzól. Az átalakított lovasut menetrendje szerint az utolsó rákospalotai kocsit 9 órakor este indul Budapestről, de legtöbb esetben 9 órakor már hűlt helye a Rákospalotára menő kocsinak. Ideje volna már, ha a rendőrség is beleavatkozna valahára ilyen rendtelenségekbe.

— **Rendőri hírek.** Villamos elgázolás. A budapest-rákospalotai villamos vasut egyik kocsija mult szombaton delelőtt Rákospalotán elgázolta Bartha Mihály kocsiját. A kocsit összetörték s az egyik lo kimult. Barthanak azonban baja nem esett. Az elgázolást a villamos okozta.

— **Holttest a síneken.** Az ujpesti vasuti híd mellett a Budapest-Esztergomi vasut sínein kedden reggel a pályáról szétrovasolt tagokkal, halva találta Olaheske Ferenc munkást. Az elgázolás körülményeit a rendőrség eddig nem tudta megállapítani. Holttestet beszállították a morgueba.

— **Ismét Rákoson.** A rákosi rendező pályaudvaron csütörtökön ismét halálos végű szerencsétlenség történt. Antal Janos vasuti munkás kocsitolás közben két kocsit ütközése köze került oly szerencsétlenül, hogy az ütközők nyomása folytán azonnal meghalt. A rendőrség azonnal megindította a vizsgálatot, hogy kit vonjon felelősre a munkás haláláért? A holttestet beszállították a morgueba.

— **Vigszínház.** A »Hütelen« után leginkább ajánlhatjuk a »Niobe«, melyet a mult heten is folyton telt házak előtt adtak a »Kaland« című verses apróságokkal együtt. Emelkedett az előadás színvonala azzal, hogy »Niobe« szerepét Lánzy Ilka helyett Hararszthy Hermin személyesíti, a ki szobornak is szebb, álnevelőnőnek is jobb elődjénél.

— **Jégre ment.** (Egy kis pletyka.) Szép asszony es még fiatal is. A mikor még leány volt, akkor tanult meg korecsolyázni, de nem attól, a ki most a ferje. Mástól, attól, a ki meg ma is nőlen ember s a ki éppen azért nőlen, mert nem lehetett az övé az, a ki ő korecsolyázni tanított. A szép asszony már el is feledte mesterét, a mester azonban nem feledte el tanítványát. A mult heten itt járt Ujpesten és vizontlatta az Árpád-ut aszfaltján, a mikor verőfényes napon a deli órákban 2 éves leánykáját sétáltatta. Elebe került és észrevehető elfogultsággal köszönt. A szép asszony elpirult, szeméi elhomályosodtak s önkénytelenül megállt. Megállt a férfi is, a kinek a szeméi nem homályosodtak el, ellenben pupillái nagyon is kitágultak s ragyogásban vetekedtek a nap sugarával. Nehány pillanatig állnak így egymás előtt 3 lépésnyi távolban. A véletlen engem éppen abban a pillanatban kergetett arra, a mikor a férfi titokzatosan e szavakat intezte a szép asszony felé: »Legyen könyörületes irántam, jöjjon korecsolyázni.

A szép asszony magához tért s indignálást színelve, mentében oda vete: »Soha!« »Kegyelem — « mondá esdeklőleg a férfi. Ezt már nem akarta a szép asszony hallani, sefált tovább nyugodtan a babával. Ezeles asszony ez a — — — — — gondolám magamban, a férfi meg esztelen szerelmes. Ezzel az én tudomásom szerint vége is lett volna a dolognak, ha a reá következő nap delutánján nem azért állt volna meg a villamos az angyalföldi jégvermeknél, hogy ott a szép asszony kiszállhasson. Holó! gondolom, hisz ez az a szép asszony, a ki tegnap azt mondta hogy »soha!« Ej, ej, most már kíváncsiskodtam tovább, hogy ugyan korecsolyázni megy-e?

A visszatérő villamos kocsit engem tett ki az angyalföldi jégvermeknél. A jégtükrön kevesen korecsolyáztak, de a keves közt sem láthattam a szép asszonyt, sem az előtte való napi könyörgő ferfit. Nagyon bosszantott a dolog, főleg azért, hogy a szép asszonyt gyanusítani mertem. Visszatértem s az angyalföldi felszalónál ott találtam a szép asszonyt egyedül, korecsolya nélkül.

Jött velem egy kocsin haza a nélkül, hogy korecsolyázott, anélkül, hogy valakivel beszelt volna. Lám lám, gondoltam magamban, mégis vannak erős jellemű asszonyok a világon, a kik szakítani tudnak a mult emlékeivel, ha még oly edesek is voltak azok. Derék, pompás asszony ez a — — — — ne.

Két nappal később beszélgetek a szép asszony ferjével. Panaszkodott, hogy nagyon el van foglalva és nem kísérheti nejét delutánonként korecsolyázni, pedig a nejének ő nélküle nincs is kedve e sportot űzni és ha az orvos szigorúan reá nem parancsolt volna, bizony nem járna.

- Hogyan a neje korecsolyázni jár?
- Harom napja minden delután.
- Ugyan melyik jégre?
- Az angyalföldire.

Naponta kijártam a heten Angyalföldre, de a szép asszonyt ott nem láttam.

Azokban hazatérni mindig láttam — egyedül, de korecsolyával.

Vajjon kiment a jégre: a szép asszony vagy a ferje? K.-K.

Szerkesztői üzenetek.

— **K. Bela. Szólok.** Magánlevelet írunk az idő nem engedi. Itt válaszolunk: Ujpesten három gyógyszerár van, az egyik (a legregibb) Szerényi Kázmér, a másik Csepesanyi Bela, a harmadik (a legújabb) bizonyos Horváth József tulajdona. Ez utóbbit Szel Manó gyógyszerész berli. Kilátásban van egy negyedik is, de hogy kic lesz, az még eldöntve nincs.

— **Női szakértő.** Nem hisszük el. Selyem volt biz az. Mi is vagyunk annyira szakértők. A tengerzöld szín igen elegáns és divatos is.

— **Andrejka J.** Helyben. A faipar-iskolai eziket várják. Jövő számunkban szeretnők hozni. Gondolj csak Mátyás király lustaira!

Hirdetéseket

és nyilttereket olesó díjszabás mellett elfogad a kiadó hivatal.

2911
k. i. 97. sz.

Ujpest község előljáraitól.

Árverési hirdetmény.

A vácsi-ut mentén levő és Ujpest község tulajdonát képező előtök f. é. február hó 17-én nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek, azonnali készpénz fizetés mellett a helyszínen el fognak adatni.

A vevő köteles lesz a fakat 8 napon belül, a biztonsági szabályok betartása mellett, saját költségén eltávolíttatni.

Ujpesten, 1897 február 6-án.

Az előljáraitól.

Egy üres telek

1040 négyszögöles, bekerítve főut- és Deák-utca sarkán szabad kézből eladó, esetleg bármilyen célra haszonbérbe vehető.

Bővebb értesítés Weisz Armin és fiai bórgyáros cégnél Ujpest, vácsi ut 40. sz. a. kapható.

14

Eladó telkek.

Az »Ujpesti kereskedelmi és iparbank« tulajdonát képező

Földessy-féle telkek

szabad kézből eladók.

A venni szándékozók ez ügyben bővebb értesítést nyerhetnek minden héten szerdán délután 3—5 óra közt a bank helyiségében Ujpest, Árpád ut 3. szám.

24